

LÄPILYÖNTI

VIMPELIN OMILLA

VAHVUUKSILLA

TEKSTI: RISTO LUODONPÄÄ KUVAT: MARIA SEPPÄLÄ

Vimpelin lukiota käyvä Perttu Ruuska on nuoresta iästään huolimatta jo kaksinkertainen miesten Suomen mestari ja yksi valtakunnan lupaavimmista urheilijoista kaikki palloilulajit huomioon ottaen.

Pieni Etelä-Pohjanmaan kunta hakee lukionsa elinvoiman palloilulinjan avulla.

VIMPELIN KUNNAN keskustaajama on ohikulkijan silmiin hiljainen paikka sydäntalvella. Eikä ihme, sillä pesäpalloa hengittävän paikkakunnan ylpeys Vimpelin Veto on pelitauolla – nostaakseen pienen pohjalaispitäjän taas otsikoihin, kun kansallispuolueen Suomen mestaruutta syksyllä ratkotaan.

Mutta ei Vimpelin talvi ole pelkästään kesän pelipäivien ja legendaarisen Saarikentän tunnelman odottelua. Viime vuosina kuvaan on vahvasti astunut myös koripallo. Naisten Korisliigajoukkue kulkee vahvalla draivilla kohti kevään mitalipelejä.

Aikuisten vanavedessä Vimpelin Vedon vanhimmat juniorit kamppailevat säännöllisesti ikäluokkansa kärkisijoilla molempien lajien valtakunnallisissa sarjoissa.

Jo näiden esimerkkien avulla on selvää, että kunnan nettisivuilla näkyvä toteamus ”Meillä mahdollisuudet muutetaan mahdollisuuksiksi” ei ole jäänyt pelkäksi pakolliseksi mainoslauseeksi.

SUURIN ”syyllinen” ja yhteinen nimittäjä vimpeliläisten ylpeydenaiheille on oma lukio. Ei varsinainen urheilulukio, vaan vuodesta 2003 lähtien toiminut palloilulinja.

Vaikka idea ja tarkoitus palvelevat samaa, erikoislinjaa ei pidä käsitteellä sekoittaa lukioihin, joilla on ministeriön myöntämä erityisen koulutustehtävä.

Kun opetus- ja kulttuuriministeriö päätti ensi elokuussa voimaan tulevasta uusista erityisen koulutustehtävän luvista, Vimpeliä ei tuolta 75 lukion listalta löydy.

– Erityisen koulutustehtävän määrittelyllä on tarkoitus päivittää erikoislukioiden tilanne vastaamaan tämän päivän tilannetta, täsmentää opetusneuvos **Heikki Blom** lukio- ja koulutuksen yksiköstä.

Blomin mukaan Vimpelin lukio ei esiintynyt edes 131:n lupaa hakeneen oppilaitoksen joukossa. Virkamiehenä hän ei pysty suoraan sanomaan, olisiko Vimpelillä ollut edellytyksiä päästä erikoislukioiden kategoriaan.

– Siitä päätetään vasta mahdollisten hakemusten käsittelyn yhteydessä. Viitataan lain perusteluihin, joissa tuodaan julki muun muassa näkemys laaja-alaisesta lajikirjosta sekä valtakunnallinen ja alueellinen koulutustarve harkittaessa luvan myöntämistä.

– Mikään ei kuitenkaan estä sitä, että niin Vimpelissä kuin muuallakin voidaan lukio-opetuksessa kehittää myös omaa juttua, Blom toteaa. →

Vimpeliläisten ylpeydenaihe on paikkakunnan oma lukio.

Lukion tyttöjen koristreeneissä mennään kovaa jo keskellä päivää. Lotta Vehka-ahon, Janette Hannin ja Taru Timon mukaan kehitys ei jää kiinni ainakaan harjoitusolosuhteista.

KUNNALLISALAN kehittämissäätiön tuoreen tutkimuksen mukaan yli puolet Suomen kuntien sivistysjohtajista (56 prosenttia) uskoi lukioiden määrän vähenevän omassa maakunnassaan. Liipasimella ovat herkimmin pienet yksiköt, jotka muutenkin joutuvat taistelemaan jokaisesta opiskelijasta.

Vimpelin lukion rehtorin **Marko Timon** mukaan pienellä paikkakunnalla tunnustetaan omat resurssit ja realiteetit. Tällä hetkellä lukiossa opiskelee 70 oppilasta, joista palloilulinjalaisia on 25.

- Lukiokoulutuksella on jo sinällään Vimpelin kunnalle iso merkitys, koska täällä ei edes ole muita toisen asteen oppilaitoksia. Nykytilanteessa on parempi, että menemme omilla vahvuksillamme eteenpäin, keskustan valtuutettuna Vimpelissä toimiva Timo vakuuttaa.

PALLOILULINJAN historia juontaa juurensa viidentoista vuoden takaisin keskusteluihin paikkakunnan tulevaisuuden näkömystä. Jos nuori urheilua harrastava lahjakkuus haluaa kehittyä omas-

sa lajissaan, pitää tehdä valintoja myös opiskelun suhteen.

Kun virta kulkee yleensä kasvukausiin päin, Vimpelissä haluttiin tarjota vaihtoehto myös toiseen suuntaan.

- Idea lähti liikkeelle vuoropuhelusta paikallisen urheiluseuran Vimpelin Vedon kanssa. Sekä kunnan että seuran intressit olivat yhteneväiset. Alkuun lähedettiin tosin liikkeelle aika pienillä resursseilla, Marko Timo muistelee.

KÄYTÄNTÖ on Timon mukaan selvästi osoittanut, että oppilaitosten nimillä tai statuksilla ei ole ratkaisevaa merkitystä, mitataanpa sitten urheilu- tai koulu-menestystä.

Mainoslehtisessään lukio sanoo takaavansa opiskelijoille rennon, mutta toisaalta sopivan työteliään ilmapiirin.

- Jos opiskelijalla on oma halu kehittyä urheilijana lajissaan, niin en näe suurta eroa siinä, opiskeleeko hän josain urheilulukiossa tai -akatemiassa tai sitten liikuntapainotteisessa lukiossa. Oppilaamme ovat saavuttaneet erin-

omaisia tuloksia ylioppilaskirjoituksissa ja sijoittuneet hyvin myös jatko-opintoihin, Timo painottaa.

Vimpelissä lukion oppimäärään voi sisällyttää jopa 20 eri liikuntakurssia. Lisäksi opiskeluun voi yhdistää oman lajin teoria- ja valmennuskursseja.

Hiukan pienempi valinnanvara yleissivistävien opintokurssien suhteen voi rehtorin mielestä kääntyä Vimpelissä opiskelevien eduksi.

- Urheilulukioissa opiskelija voi jättää näitä kursseja enemmän pois. Eli täällä saa ainakin koulun puolesta jopa paremman yleissivistyksen, Marko Timo naurahtaa.

LAADUKAS opiskeluympäristö vaatii toki satsauksia myös taustoihin ja olosuhteisiin. Vimpelissä on opettaja- ja valmentajarekrytoinneissa onnistuttu erinomaisesti.

Entiset pääsarjapelaajat **Mikko Rantalahti** (pesäpallo) ja **Jarkko Havu** (koripallo) vastaavat liikunnanopettajina myös koulupäivien aikaisesta valmen-

Miksi valitsit Vimpelin lukion palloilulinjan?

JUTTA HERRALA

Lukio on lähellä kotia, ja täältä on lyhyt matka Lappajärvelle, missä olen pelannut Superpesistä. Tähtään lukion jälkeen poliisiksi.

PERTTU RUUSKA

Paras mahdollinen vaihtoehto, koska kotikunnassa Halsualla ei ole lukiota ja pelaan Vimpelissä Superia. Sotkamoon en olisi oikein voinut edes harkita lähteväni.

LOTTA VEHKA-AHO

Kotikunnan lukio oli luonnollinen valinta. Ei tarvinnut lähteä etelään, vaikka pelaan myös tyttöjen maajoukkueessa. Samantasoinen harjoittelu onnistuu myös täällä.

TARU TIMO

En edes ajatellut muita vaihtoehtoja, kun omalta paikkakunnalla on tällainen mahdollisuus. Harjoittelu keskellä päivää on kehittymisen kannalta hieno juttu.

Santeri Rehula näyttää tehokkaan alkuvierityttelyn mallia sulkapallon merkeissä.

nuksesta ja kiittelevät kilvan koulun tarjoamia mahdollisuuksia.

- Keskellä päivää treenaaminen on nuorille tärkeää, koska vireystila on silloin parhaimmillaan. Valmentajan tehtävä on lähinnä tarkkailla tilannetta ja aistia jopa kehon kielestä, minkälaisilla fiiliksillä milloinkin mennään, Rantalahdi muistuttaa.

Rantalahdi ei ole havainnut, että koulunkäynnin ja harjoittelun liittämisesä olisi ilmennyt isompia ongelmia.

- Kokemuksesta voin sanoa, että nämä nuoret ovat todellisia ajankäytön ja sen hallinnan mestareita.

Vedon naisten korisliigajoukkueen valmennusrinkiin kuuluva Havu pitää pienen paikkakunnan erityisvahvuutena sitä, että halli on yleensä aina tarvittaessa urheilijoiden käytössä. Harjoittelun suunnittelu ja toteuttaminen on näin paljon helpompaa.

- Esimerkiksi nyt lukio-opiskelijat treenaavat ensin keskenään. Pian tänne tulee joukkueen muita pelaajia, jolloin jatketaan isommalla porukalla. Siirtymisiin ei kulu turhaa aikaa, sillä kaikki treeni-paikat punttisalia myöten ovat ihan tässä koulun lähellä, Havu kehuu.

PAIKKAKUNNAN pienuus ei ole monellekaan nuorelle ole ratkaiseva este, jos olosuhteet muuten ovat kunnossa.

Vimpelin lukion hyvä maine sai myös Oulusta kotoisin olevan **Janette Hannin** suuntaamaan koripallotavoitteiden perässä Etelä-Pohjanmaalle.

- Oulussa on Kastellin urheilulukio, mutta ei koripallovalmennusta. Eikä kaupungissa ole naisten puolella semmoista joukkuetta, jossa pystyisi oikeasti kehittymään, hän perustelee.

Vimpelissä tarjolla on molempia: säännöllistä pelaikaa A-tyttöissä ja tie auki naisten edustusjoukkueeseen asti.

Nuori lupaus muisturtaakin, että jatkos-kehittyminen on enää itsestä kiinni.

- Asun yksin vuokralla, mutta ainaakaan vielä ei ole koti-ikävä päässyt ylättämään.

Tiivis ja hyvähenkinen urheilijayhteisö on auttanut sopeutumisessa, eikä nuorison elämä täyty Vimpelissäkään pelkästä koulusta ja koripallosta.

- Samalla lailla täällä tehdään iltaisin läksyjä ja tavataan kavereita kuin muuallakin, Hanni vakuuttaa.

LAHDEN kupeesta Hollolasta Vimpeliin kotiutunut **Santeri Rehula** ei myönnä kokeneensa minkäänlaista kulttuurishokkia rohkean valinnan jälkeen.

- Niin paljon hyviä asioita olen täällä jo etukäteen kuullut. Rehtori lähetti sähköpostia, ja kaikki luvattu on pitänyt paikkansa niin opiskelun kuin treenaamisenkin kanssa, hän vakuuttaa.

Kotipuolella ei ole Rehulan mukaan monta kertaa lukukauden aikana ollut edes tarvetta käydä.

- Tilannetta helpottaa se, että olen perhemajoituksessa. Koulun ulkopuolisiin asioihin ei ole tarvinnut niin paljon kiinnittää huomiota, hän myöntää.

Lahten Mailaveikkojen kasvatti ei ole vielä päättänyt omia ammatillisia tavoitteitaan, koska opinnot ovat vasta alkuvaiheessa.

Pesiksen puolella sen sijaan asetelma on selvempi. Poikien Itä-Länsi-ottelussa jo esiintynyt Rehula sanoo olevansa valmis kokeilemaan tosissaan, kuinka pitkälle rahkeet riittävät.

Kun harjoituksia valvoo Suomen mestari **Mikko Kanala** ja vieressä takoo palloa pressuun aikuisten peleihin jo läpilyöntinsä tehnyt **Perttu Ruuska**, treeniselura ainakin kestää vertailun mihin päin valtakuntaa hyvänsä.

- Jos ei näiden kavereiden rinnalle edustusporukkaan ihan heti pääsekään, niin johonkin Superpesisjoukkueeseen kuitenkin, Rehula miettii. ■